

«عبور از بحران» یا «عبور از وفاق»؟

افشین حبیب‌زاده

عضو شورای مرکزی خانه کارگر

۹ ماه از شروع رسمی دولت چهاردهم می‌گذرد؛ دولتی که «وفاق» نقطه تمرکز و عزیمتش بود و از قضا مورد استقبال همه گرایش‌های سیاسی و رقبای انتخاباتی نیز قرار گرفت، اما چرا وفاق؟ همزمان با رقابت‌های انتخاباتی وباتوجه‌به‌مسائل وبحران‌های گریبانگیر کشور در حوزه‌های مختلف، نخبگان سیاسی باگرایش‌های گوناگون به‌این نتیجه رسیدند که برای رویارویی با بحران‌ها باید از همه‌طرفیت‌های کشور استفاده نمود و این امر ممکن نخواهد شد مگر با هم‌افزایی و اتفاق و همبستگی ملی. از این رو بر خسی کاندیداها با این حس مشترک و با خرد جمعی همراه شدند، اما آیا با وجود این حس جمعی و مشترک میان نخبگان و اعلام این ضرورت از سوی برخی کاندیداهای ریاست‌جمهوری تضمینی بر پابندی رئیس‌جمهور منتخب بر این ضرورت وجود داشت؟ پاسخ این سوال سهل و ممتنع بود. چراکه تنها تضمین اعتقاد قلبی رئیس‌جمهور منتخب به این مفهوم بود. اعتقادی به مثابه یک باور قلبی و یک راهکار و شاید تنها راهکار باقی‌مانده برای مقابله با بحران‌ها. اینکه بحران جدی است و باید از فرسایش‌های سیاسی در عرصه رقابت‌های پس از انتخابات کم نمود و در پی حل مسائل رفت، این باور درون دکنر پزشکیان نهادینه شده بودو انچنان از عمق وجود خود در این خصوص سخن می‌گفت که مردم با باور او همراه شدند، اما آیا رقبا هم به همین دلیل با این پیشنهاد همراه شدند یا فقط برای سهم شدن در قدرت به آن روی آوردند؟ پاسخ به این سؤال در آن مقطع امکان‌پذیر نبود و نیاز به گذر زمان داشت و شاید امروز یکی از همان مقاطع باشد. پس می‌توان گفت پاسخ سوال سهل بود چون ضرورت تاریخی می‌نمود و ممتنع بود چون باید در عرصه عمل مورد سنجش قرار می‌گرفت.

مهمترین و فوری‌ترین مسئله‌ای که پس از مسائل مرتبط با روابط خارجی و تحریم‌ها در زمره وفاق قرار می‌گرفت ضرورت اصلاحات اقتصادی بود که باید پیروز انتخابات آن را سرلوحه فعالیت‌های خود قرار می‌داد و این میسر نبود مگر با سپردن این مسئولیت از سوی رئیس‌جمهور به فردی با تخصص و تجربه مرتبط؛ فردی که در میان نخبگان و منتقدین اقتصادی دارای جایگاه بود و مدعی حل مسائل در این حوزه، در واقع بر این اساس وزارت اقتصاد باید گرانگه‌ها دولت آینده می‌گردید، لذا بنا به دلایل ذکرشده اینگونه به نظر می‌رسید که باید از ثبات مدیریت در این نهاد و شخصی که پس از طی مراحل قانونی بر این مسند می‌نشینند حمایت شود و باتوجه به پیچیدگی‌ها و زمان‌بر بودن تحولات اقتصادی زمان لازم نیز برای تغییرات در اختیار او قرار گیرد، اما سرانجام چه شد؟ وزیر استیضاح و عمر مدیریت در این لنگرگاه تحولات اقتصادی کشور به هفت ماه نرسید و با تمام ویژگی‌های ذکرشده برای این جایگاه همچنان با گذشت نزدیک به دو ماه این کشتی فاقد سکاندار است. اهمیت این جایگاه حتی در غیاب «وفاق» نیز مهر تاییدی بر ضرورت ثبات مدیریتی آن است تا چه رسد بر وجود «وفاق» اعلامی و اعمالی رئیس‌جمهور و عهد و پیمان

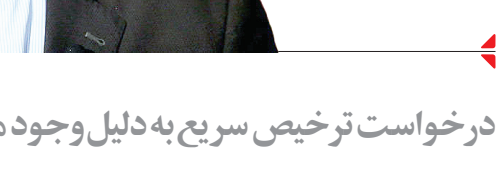
او با مردم و فعالین سیاسی و رقبا. البته بدون تردید سؤال و استیضاح از وظایف ذاتی و قانونی مجلس است و مجلس بدون نظارت قابل تصور نیست. سخن اینجاست که وفاق حکم می‌کرد به انتخاب دولت اعتماد کنیم و زمان بیشتری در اختیار وزیر او قرار دهیم. اما نه تنها این فرصت به دولت داده نشد بلکه با ارائه پیشنهاد استیضاح وزیر راه و شهرسازی در روزهای اخیر، چالش دیگری برای دولت پزشکیان رقم خواهد خورد. وزارت راه و شهرسازی با انبوه دستورکار و وظایف یکی از پرمشغله‌ترین وزارتخانه‌های دولت است و بالطبع پر مخاطب و با بیشترین مطالبه‌گر در میان گروه‌های مختلف مردم. از وظایفی چون رفع نیاز مردم در حوزه زمین و مسکن تا تارفع مشکلات در راه‌های زمینی و ریلی و هوایی و دریایی تا تأمین و نگهداری تأسیسات زیربنایی کشور و متولی بودن در امور شهرسازی و ساختمان. انبوه وظایف مذکور چالش‌ها و بحران‌هایی را در خود جای می‌دهد که گاهی منشأ آنها در درون وزارتخانه نیست و دلایلی فراوزارتخانه‌ای دارد. یکی از مهمترین این مسائل نیاز کشور به سرمایه‌گذاری در امور زیربنایی است که بر هیچکس پوشیده نیست؛ به‌طوری که مورد توجه جدی سیاستگذاران قرار می‌گیرد و امسال از سوی مقام رهبری به عنوان «سال سرمایه‌گذاری برای تولید» اعلام می‌گردد. تأسیسات زیربنایی کشور از راه و بندر و ریل و فرودگاه همه نیازمند اصلاح و بهینه‌سازی و هوشمندسازی و از این قبیل است. در حالی که نگاهی گذرا به بودجه‌های تخصیص‌یافته طی سال‌های اخیر در این خصوص گویای همه مشکلات و مسائل بر زمین مانده است، غرض از طرح این مباحث ضرورت توجه به حجم و تراکم مشکلات و لزوم در نظر گرفتن زمان مورد نیاز دولت برای رسیدگی به امور است که البته خود این امر در گرو موضوعات دیگر از جمله سیاست خارجی و رفع تحریم‌ها است. ادامه روند در پیش گرفته شده از سوی برخی نمایندگان در قوه مقننه می‌تواند موجب چالش جدی در دولت و خارج شدن شیرازه کار از دست آن گردد که اگر چنین شود قطعاً کشور و جامعه زبان جدی و چه‌بسا جبران‌ناپذیر خواهد کرد. استیضاح مجلس زمانی مؤثر خواهد بود که شخص وزیر یا گروه همراه او به‌رغم داشتن فرصت لازم و فراهم بودن زمینه‌ها، مانع انجام تحولات باشند و یا توان انجام آن را نداشته باشند اما شواهد نه از کفایت زمان حکایت می‌کند و نه از فراهم بودن زمینه‌ها که اگر چنین بود با تداوم مسائل از دولت‌های پیشین تاکنون مواجه نبودیم. به عنوان مثال در زمینه مسکن در طول سال‌های متمادی باوجود روی کار آمدن چندین دولت نه حجم تقاضا کاهش یافت و نه قیمت مسکن کنترل گردید و نه تعداد خانه‌های خالی کاهش یافت و درست به همین دلیل بود که نظریه «وفاق» از سوی رئیس‌دولت چهاردهم مطرح شد.

در نتیجه «وفاق» یک شعار برای کسب رای مردم نبود بلکه یک راهبرد برای عبور از بحران‌ها بود؛ بحران‌هایی که چندین دهه است بر ایران سایه افکنده و هر روز به گونه‌ای جلوه می‌کند، به همین دلیل «عبور از وفاق» نه عقلانی و نه راه‌گشاست اما در صورت عبور آسیب جدی به انسجام ملی و به اعتماد عمومی وارد خواهد شد. لذا به نظر می‌رسد عقلای قوم به آن تن نخواهند داد و این یگانه راه حل مشکلات را اگر ارمی خواهند داشت، بیابیم با اتفاق و همبستگی ملی «عبور از بحران» را جایگزین «عبور از وفاق» کنیم.

گروه خبر: روز گذشته علی لاریجانی، مشاور رهبری و عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام به مناسبت روز معلم با حضور در نشست «از فلسفه مطهری تا فلسفه مذاکرات» که در دانشگاه شاهد برگزار شد، سخنرانی کرد. اما این نشست حواشی خاص خود را هم داشت. در بین سخنرانی لاریجانی، برق دانشگاه قطع شد و او سعی کرد با شوخی و خنده از این اتفاق گذشته و درباره موضوعات روز کشور سخن بگوید. مشاور رهبر در این نشست درباره مذاکرات ایران با آمریکا با بیان اینکه در این مورد باید از وزیر خارجه سوال کنید، گفت: «من نظر خود را بیان می‌کنم که مسئله مذاکره یا عدم مذاکره و این امور، مدار منافع ملی کشور است. نه حسن ذاتی دارد و نه قبیح ذاتی. زمانی که شما فکر می‌کنید منافع کشور باید از طریق مذاکره تأمین شود، باید توجه داشته باشید که اگر مذاکره به منافعش نرسد، دلیلی برای ادامه آن وجود ندارد. بنابراین، این موارد هیچ کدام ابزار مذاکره نیستند. فرض کنید شما می‌خواهید بگویید که می‌خواهیم مسئله هسته‌ای را از این وضعیت نجات دهیم و دچار تحریم‌ها شدیم. آیا فکر می‌کنید اگر مذاکره شود، مفید است؟ مذاکره به زمان و شرایط بستگی دارد. اینکه چرا ما با این چالش در مسئله هسته‌ای مواجه شدیم؟ حقیقتاً این یک مسئله حقوقی نیست، زیرا اگر آژانس نظر می‌داد، دیگر دلیلی برای مذاکره وجود نداشت. ذات این مسئله سیاسی است.» لاریجانی افزود: «دنیا ای امروز قلدرمآبی دارد و زور می‌گویند. ایران می‌گوید من دانش هسته‌ای لازم دارم و چارچوب‌های پذیرفته‌شده را قبول دارم و رعایت می‌کنم، اما آن‌ها می‌گویند نظر ما این نیست و زور می‌گویند. حالا اینکه با این زور، باید چگونه عمل کرد؟ بحث دیگری است. ممکن است شما بگویید در این مقطع، آن‌ها نامه داده و گفته‌اند که ما

می‌خواهیم از طریق مذاکره حل کنیم. آیا مذاکره جواب می‌دهد یا نه؟ یکی از ابتدایی‌ترین نکات این است که ما از ابتدا بگوییم مذاکره نمی‌کنیم.»

او با اشاره به موضوع تحریم‌های غرب و آمریکا علیه ایران، تأکید کرد: «تحریم‌ها فقط به مسئله هسته‌ای مربوط نمی‌شود. تحریم‌هایی که آمریکا به علی‌ه ایران اعمال کرده‌اند، تنها به موضوع هسته‌ای مربوط نیست و جنبه‌های مختلفی دارد. این تحریم‌ها ریشه در دوره‌ای دارد که ایران جزو اقمار می‌بود و آن‌ها نمی‌خواستند این موقعیت را از دست بدهند.

گروه خبر: هنوز صدای باد همراه است با ضجه و آه از آوارهای بر جا مانده از انفجار بندرعباس. هنوز بندر بوی آتش می‌دهد و آهن‌های روی هم تلمبارشده و آن دو گودال بزرگ به‌جامانده سینه بندرعباس را چنگ می‌زند. هنوز ایران سوگوار است و رخت سیاه از تن دریاورده است برای بندرعباس و هنوز بسیاری از خانواده‌ها منتظر یک نشانه‌اند از عزیزشان در آن همه دود و آهن و خاک؛ که روز گذشته بعضی از اعضای خانواده مفقودان حادثه انفجار بندرعباس با تجمع در مقابل ورودی این بندر خواستار تعیین تکلیف وضعیت عزیزان خود شدند. تجمع کنندگان با در دست داشتن تصاویر عزیزان شان خواستار تعیین تکلیف وضعیت مفقودی آنها شدند. یکی از این افراد گفت: «مسئولان پیکر عزیزمان را زودتر تحویل ما دهند. پیگیری‌ها از تداوم عملیات شناسایی و احراز هویت جانب‌باختگان این حادثه خبر دارد.»

شناسایی پیکر ۳ تن از جانب‌باختگان

الته صبح روز گذشته مدیرکل پزشکی قانونی هرمزگان از شناسایی پیکر ۳ تن دیگر از جانب‌باختگان حادثه انفجار بندر شهید رجایی خبر داد و بر این اساس شمار پیکرهای شناسایی شده به ۳۶ نفر رسید. در حادثه انفجار بندر شهید رجایی به دلیل شدت انفجار و آتش سوزی تعدادی از پیکر جانب‌باختگان حادثه در لحظه کشف قابل شناسایی نیست. متأسفانه در این حادثه ۷۰ تن از شهروندان جان خود را از دست دادند.

مجتبی قهرمانی، رئیس کل دادگستری هرمزگان و عارف اکبری، دادستان مرکز استان در بازدید از پزشکی قانونی بر روند خدمت‌رسانی به خانواده‌های جان‌باختگان و آسیب‌دیدگان حادثه بندر شهید رجایی نظارت کرد. رئیس کل دادگستری هرمزگان در فرآیند این بازدید با اشاره به تعداد بالای آسیب‌دیدگان این حادثه تأکید کرد: «در جهت تسهیل خدمات قضایی و جلوگیری از مراجعه آسیب‌دیدگان برای تشکیل پرونده در مراجع انتظامی و دادسرا، طی دستور کلی به پزشکی قانونی مقرر شد که پزشکی قانونی به محض مراجعه مصدومین نسبت به معاینات اولیه اقدام کند و پس از صدور گواهی پزشکی قانونی و تشکیل پرونده اولیه به صورت خارج از نوبت پرونده آن‌ها مورد رسیدگی قرار گیرد.» او افزود: «در خصوص پیکرهای آن دسته از جان‌باختگان این حادثه تلخ که در زمان تحویل به پزشکی قانونی امکان تشخیص هویت آن‌ها وجود نداشته نیز آزمایش DNA گرفته شده و به آزمایشگاه‌های پزشکی قانونی در تهران و استان فارس ارسال شده که این پیکر‌ها به محض احراز هویت تحویل خانواده‌ها خواهد شد. همچنین با تعامل صورت گرفته با شرکت‌های بیمه، دیه جانب‌باختگانی که احراز هویت شده‌اند به حساب واریز شده است.» سید جواد میرهادی، مدیرکل پزشکی قانونی استان هرمزگان نیز از شناسایی سه پیکر دیگر از جان‌باختگان حادثه انفجار در بندر شهیدرجایی خبر داده و تأکید کرد: «بر این اساس مجموع پیکرهای شناسایی شده تاکنون به ۳۶ نفر رسیده است.»

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

گزارش یک

متن و حاشیه سخنرانی **علی لاریجانی** درباره مذاکرات و چشم‌انداز توافق

بی برقی در خطابه هسته‌ای

انقلاب اسلامی شد و ایران گفت من مستقل هستم، نه زیر بار شوروی می‌روم و نه زیر بار آمریکا. به همین دلیل، آن‌ها مسئله‌آفرینی کردند. چندروز پیش وزیر دفاع آمریکا در باره یمن گفته بود که ما این موضوع را در موقع مناسب بررسی خواهیم کرد. آنها ۸۰۰ بار به یمنی‌ها حمله کردند. این مشکلات به ایران مربوط نیست، بلکه ما در کل منطقه با این مسائل مواجه هستیم.» این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام با بیان اینکه ایران زیر بار زور نمی‌رود و تسلیم‌پذیر نیست، گفت: «ممکن است مذاکره‌ای که در حال حاضر انجام می‌شود به نتیجه برسد یا نرسد، بستگی دارد به اینکه چقدر انصاف و عقلانیت در اداره وضعیت جهانی وجود داشته باشد.»

گفتند مدیر و مدیر نیستی

مشاور مقام رهبری درباره رد صلاحیت خود در انتخابات ریاست‌جمهوری، گفت: «موقع انتخابات ما را رد کردند و ما هم صلوات فرستادیم و گفتیم از ما سلب شد. بعد از انتخابات گفتم چرا من را رد کرده‌اید؟ گفتند نمی‌توانیم بگوییم و علتش این است که اینجارای گیری است. بعداً گفتند شما از بعضی از نمایندگان که مار دصلاحیت می‌کنیم حمایت کرده‌اید، در حالی که نمایندگان را ما انتخاب نمی‌کنیم مردم انتخاب می‌کنند، نماینده به ما ربطی ندارد ربط این موضوع به ثبیت صحتش با مسئله مدیر و مدیر چیست متوجه نشدید حالا به هر حال به ما گفتند این بود. مطالبی که او را بل گفتند ماشکایت کردیم، قوه قضائیه رسیدگی کرد و معلوم شد که کذب است ولی بار دوم اینهار انگفتند و گفتند شما مدیر و مدیر نیستید.»

اراده فرد را سلب می‌کنید

لاریجانی درباره امر به معروف و نهی از منکر در جامعه نیز با بیان اینکه متأسفانه در جامعه ما با اوقات تلخی تذکر می‌دهند، گفت: «نظر شهید مطهری این بود که حکومت باید بستری را فراهم کند که فرد با اراده خودش به سمت گناه نرود؛ در حالی که شما اراده فرد را سلب می‌کنید. شهید مطهری فرصت می‌داد تا حرف جوانان شنیده شود و بر اساس آن به راه‌حل برسند. ایشان امر به معروف و نهی از منکر را باعث زنده شدن جامعه

درخواست ترخیص سریع به دلیل وجود مواد خطرناک در بندرعباس نبود

نامه‌های داغ به صاحبان کالا

هشدار رئیس دادگستری هرمزگان

علاوه بر آن رئیس کل دادگستری استان هرمزگان درباره اظهارنظرهای غیرکارشناسی پیرامون حادثه اخیر در بندر شهید رجایی هشدار داده و گفت: «مراقب سفره دهه‌ها کارگر شاغل در بندر باشید. موضوع با جدیت، قف، وسواس و به‌صورت همه‌جانبه و با در نظر گرفتن تمامی فرضیه‌ها، از سوی دستگاه‌های امنیتی و قضایی در حال بررسی و کارشناسی دقیق است.» او افزود: «این حادثه بزرگ و جانکاه در یکی از شرکت‌های محدود از ۵۲ شرکت و در بخش کوچکی از ۲۴۰۰ هکتار رخ داده و نباید به کلیت عملکرد بندری تصمیم یابد که با رعایت استانداردهای سخت جهانی سازمان بین‌المللی دریانوردی (IMO)، و با امکانات، تجهیزات و زیرساخت‌های قوی و گسترده موجود و در حال اقدام مثل الحاق بیش از دو هزار هکتار پس کرانه جدید و... به‌عنوان یکی از مراکز مهم تجارت دریایی کشور و منطقه فعالیت می‌کند. بندر شهید رجایی، علاوه بر جایگاه مهم در اقتصاد ملی و تجارت بین‌المللی، نقش مستقیم در تأمین امنیت اقتصادی کشور و معیشت هزاران خانواده عزیز کارگری دارد.» قهرمانی تأکید کرد: «بدیهی است که این بندر، رقبای جدی در سطح منطقه‌ای و جهانی دارد و هرگونه روایت ناصحیح، تحلیل ناپخته یا اظهارنظر عجولانه، ممکن است خواسته یا ناخواسته، به تقویت منافع آنان منجر شود. صیانت از اعتبار، امنیت و پایداری این سرمایه ملی، نیازمند درک مسئولانه و مراقبت در بیان نظرات است. همچنین هرگونه اظهارنظری که با اهداف ثانویه یا مقاصد غیرمشروع مطرح شود؛ به‌ویژه در فضای عمومی و رسانه‌ای، می‌تواند برخوردار از عنوان مجرمانه بوده و موجب مسئولیت‌های کیفری و حقوقی برای گوینده یا منتشرکننده آن گردد؛ بدیهی است که در صورت احراز چنین مواردی و بر اساس قانون بر برخورد خواهد شد.»

تکذیب وجود مواد خطرناک در بندر؟

البته واشنگتن پست نیز روز گذشته گزارشی منتشر کرده بود و آنطور که برخی از رسانه‌های داخلی بازنشر کردند؛ «بنابر برآورد کارشناسان، تجزیه و تحلیل گودال‌های به‌وجودآمده بعد از حادثه انفجار در بندر شهید رجایی، نشان گر قدرت ترکیبی انفجارهای معادل ۵۰ تن تی‌ان‌تی بوده است که به عوامل مختلفی از جمله عمق و نوع خاک بستگی دارد.» این رسانه مدعی شد که چهار کارشناس این انفجار را بررسی و اعلام کردند که «این حادثه احتمالاً ناشی از واکنش شیمیایی شدید و در پی آن آتش سوزی و انفجار بوده است.» علاوه بر آن برخی رسانه‌های دیگر نیز ادعای وجود مواد بسیار خطرناک را در بندر مطرح کردند؛ آنها به نامه‌های ارسال شده جهت خروج هر چه سریع‌تر کالا توسط صاحبان آن استناد کردند. اما موضوعات مطرح شده بلافاصله از سوی به‌زاد فرجی، معاون عملیات و امور بندری تکذیب شد. معاون عملیات و ترمینال کالای خطرناک بندر شهید رجایی با رد شایعات رسانه‌های معاند تأکید کرد که